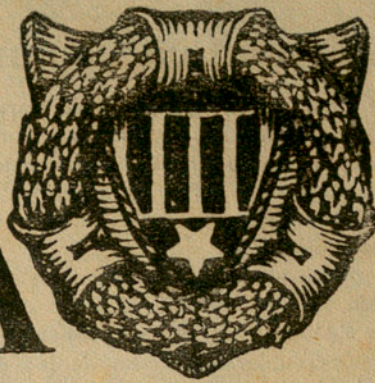

BUTLLETÍ DE L'ESTAT CATALÀ

Any II

Publicació bi-mensual de l'Estat Català

N.º 2

Catalunya i altres païssos: 50 cts.

Paris, 30 de Mars de 1925.

América: 10 cents.

Per la llibertat d'actuació

En el curs de la vida arriben coses desconcertants, però mai n'havien arribat tantes com ara. Sembla que els aconeximents haurien hagut, al menys, de classificar i posar una mica d'ordre en la vida política catalana. Per més avarícia que un hom posi en la crítica de l'obra del Directori a Catalunya, s'ha d'arribar a la conclusió que els militars han creat a Catalunya dos partits, el partit dels catalans i el partit dels anticatalans. I bé, no! El Directori no ha pogut fer ni això, malgrat la seva coneguda bona voluntat, els resultats que ha obtingut no passen d'ésser uns resultats parcials. Ha creat un partit d'anticatalans. Els catalans, però, no és decideixen a fer el partit.

Al contrari. Una part de l'opinió catalana, la que flanqueja el Senyor Francesc Macià, es veu en la trista obligació de demanar, de reivindicar, una llibertat d'actuació política, que altres sectors de la opinió catalana fan tots els possibles per negar-li i per destruir-li. El fet, en circumstàncies normals seria discutible, però, és comprensible i en aquestes circumstàncies respon a una tàctica criminal, indigna d'homes i de grups que es diuen patriotes. No en tenen prou amb haver fet l'impossible per desfer el front únic i volen més responsabilitat: aspiren a esmicolar una organització que els fa nosa segurament perquè ha adoptat, en aquestes circumstàncies l'única posició possible: una posició de dignitat.

El treball és fa a Barcelona i a l'estranger. A Barcelona, amb notícies falses, amb infundis, amb calumnies estúpides, treballant l'impaciència i l'enervament de la nostra gent, es procura separar-la de les files de la nostra organització. A l'estranger es fa el mateix: de tant en tant circulen notícies fantàstiques descrivint escissions i fragmentacions del nostre partit, parlant d'incompatibilitats entre En Macià i els seus amics més propers. Tot el que fan correr i el que inventen aquests senyors és el que voldrien que passés i el que no passarà mai. Que ho tinguin en compte els nostres amics de Catalunya, d'Europa i sobretot els d'Amèrica, que és aon sembla que és fa, aquest treball d'una manera més insidiosa. No passarà res, ni pot passar res del que voldrien que passés.

El fenomen però, és extraordinàriament simptomàtic i dona a entendre la mentalitat que tenen els directores dels partits reformistes de Catalunya i En Cambó i En Rovira i Virgili. En Cambó es troba superat en la massa de l'opinió catalana, per tots cantons. Quan predicava l'Espanya gran tenia els catalans al costat seu; amb qui no poguèu contar mai fou amb els espanyols. Sembla que una constatació així és un fet prou fort per fer revisar les idees d'un home i posar-se a to amb la realitat. Res d'això. No sembla sinó que el catalanisme tingui la culpa, per al Senyor Cambó del fracàs de la política de l'Espanya gran. No sembla sinó que el catalanisme tingui la culpa de la política del Directori a Catalunya. Un home que s'empenya en mantenir un punt de vista que la realitat ha destruït mil vegades, no té més remei que arribar a aquestes conclusions francament fantàstiques i a fer la política de les seves conclusions. Tothom recorda l'article de «Le Temps» sinó inspirat pel senyor Cambó, inspirat pels seus agents. En aquest article es denunciava a França el catalanisme com una força subversiva, inventava un partit inexistent (el sindicalista-comunista) amb el qual hi està al·liat el catalanisme, és deia a l'opinió i al govern francès:

— Tingueu cura. El mitgdia de França és ple de catalans. Fan un treball d'indesitjables. Tenen contacte amb els revolucionaris. Vigileu-los!

Era, naturalment una manera indirecta de dir a França que el Directori fa una política d'exasperació dels espírits que no convé a ningú. Era una manera d'interessar França en la lluita contra el Directori. Per asobir, però, aquets problemàtics resultats, En Cambó no dubtava un moment i és venia la dignitat de Cata-

lunya. I bé, això: ni el Senyor Cambó ni ningú té dret a fer-ho. Ningú té dret a fer pagar als altres, les equivocacions i els errors propis. I sobretot, en aquestes circumstàncies, una política així, tan furiosament oportunista, és repugnant, nefasta, inconcebible. Ens serà possible esperar del reformisme català una llibertat d'actuació que no és nega, en el món civilitzat a cap home pel fet de tenir cara i ulls? Passi que s'hagin equivocat, que es trobin superats, que es trobin immovils, com l'ase de Buridan entre el seu somatenisme essencial i el seu desviamment dels càrrecs públics? Perquè però s'ha de pretendre que tot Catalunya pensi com ells, si Catalunya pensa d'una manera diversa? Demanem llibertat d'actuació en tots els ordres i en totes aquelles activitats que són compreses sota la paraula de política. S'entengui aquesta paraula amb la màxima amplitud i sense eufemismes de cap mena. Si en un camp o un altre de les activitats que interessin a Catalunya hi trobem una oposició catalana prendrem bona nota de l'indignitat per exigir, en el seu dia, les responsabilitats necessàries.

El cas d'En Rovira i Virgili i dels seus amics de l'Acció Catalana, té un cantó pintoresc. Aquest historiador es troba inundat per l'història present i la seva demanda d'auxili consisteix en proclamar que l'inundació s'ha avançat a l'horari i no ha complert el complet el contracte. Creuen que el catalanisme va massa depressa i En Rovira diu, segurament per provar d'enganyar-se a si mateix que no és d'aquí quaranta anys és podrà començar a parlar de separatisme. Però com que de separatisme tothom en parla i el que en parla més és el general Primo de Rivera, En Rovira es troba en una situació ben compromesa. Si aquets senyors tinguessin un brí de sentit polític veurien que aquest fet no es pot negar i que el que s'ha de fer és servir-lo en cos i ànima. I bé: no. Fan el contrari. Com que troben que és massa aviat per parlar-ne, volen matar el separatisme que ja existeix i que cada dia avança. Fan una obra de persuasió i d'insídia i procuren destruir la nostra organització. La seva posició ridícula els fa usar arguments ridícols. El seu fort consisteix en dir a la gent que és massa aviat i que portem el rellotge avançat. La gent però es mira el rellotge i veu que va amb l'hora d'En Primo de Rivera. A veure quin dia serà que aquest partit de l'Acció Catalana es convencerà que existeix una cosa que s'anomena el Directori i que l'hora del Directori hauria de correspondre, a Catalunya amb l'hora de la dignitat.

Quina pena fan tots plegats! En el fons es pensen que el Directori no és més que un parèntesis una mica desagradable i que un dia es llevarán i es trobarán en els llocs que ocupaven el 13 de setembre. Creuen que tot s'arreglarà i que tornarà l'època dels discursos inútils, de les diades d'En Regàs i dels jocs florals carrinclons. Esperen amb En Bugallal, contenen amb En Romanones i si hi ha alguna colla esgarriada es deu haver fet de Sanchez Guerra, que diuen que és el més digne. Quins polítics i quins catalans que no poden deixar d'oblidar que hi ha Catalunya, desseguida que no saben que fer. Sort que per sobre de tot això hi ha un esperit immortal que no dorm a la palla i que vetlla dia i nit.

La producció agrícola de les terres catalanes, en sa majoria productes d'exportació (olls, vins, taronjes i altres fruites) segons dades oficials de l'any 1922 té un valor anual de 1.750.000 milions de pessetes, o sigui, molt prop d'una cinquena part de la producció total de l'Estat Espanyol.

La producció industrial de les terres catalanes segons les mateixes dades, representa anualment 4.500.000 de pessetes de les quals 4.000.000 corresponen a la Catalunya estricta. Aquesta producció és el 75 % de la producció total de l'Estat Espanyol.

Així resulta que un català produeix anualment 1.706 pessetes, mentres que un espanyol no en produeix més que 68,50.

Espanya?

Espanya no existeix. Es un mite, una cosa d'invenció, artificial. Es clar que hi ha un nucli de gent que en parla. Fins sabis i tot - fan riure - creuen en Espanya. Res més fals que això. Espanya no existeix.

Potser serà una unitat etnològica? Es evident que no. Hi ha a Espanya races diferents, pobles diversos: raça vasca, raça catalana, raça celta a Galícia, etc. Espanya, doncs, no és un poble amb unitat racial. No hi ha tractat d'antropologia que no ho reconegui així mateix. I si a races diverses, ànimes diverses amb aspiracions i matisos també diversos, cal preguntar de quins pobles i de quines races es parla, en parlar-se d'Espanya.

Vegem sino ço que passa en la qüestió de la llengua. A Espanya es parla l'espanyol i quin espanyol! Una llengua en plena decadència.

Però cal dir-ho i repetir-ho mil vegades, és la llengua oficial imposada arbitràriament i brutalment. No obstant, convé saber-ho: a Catalunya es parla el català que no és un dialecte com afirma l'imbecilitat de molts espanyols. A Euzkadi es parla el vasco a pesar de les persecucions oficials i a Galícia es parla el gallec. Totes aquestes llengües son menyspreuades pels espanyols que voldrien fer-les perdre com voldrien fer perdre l'ànima dels pobles que les parlen, però existeixen per demunt de tot. Espanya doncs no és un país d'una llengua, no te unitat lingüística. Si, en conseqüència, són espanyols els que parlen l'espanyol com neciament creuen i ho diuen els elements oficials, no en són ni els vascos ni els catalans ni els gallecs.

No parlem ja de cultura, perquè tots sabem prou bé que al que es diu Espanya no n'hi ha de cap mena. No hi ha una cultura espanyola: n'existí una potser en el segle XVI. Avui no queden res més que onze milions d'analfabets.

A Catalunya hi ha una cultura catalana pròpia del país, incorporada a les inquietuds espirituals del món. A Euzkadi hi han escoles i s'hi sap, al menys, llegir i escriure i en algunes parts de Galícia i del Nord, malgrat totes les obstruccions del poder central, hi han també algunes escoles i el nombre d'analfabets es més petit.

Espiritualment no tenen res que veure ni vascos ni catalans ni gallecs amb els espanyols esmentats.

Que és doncs Espanya? Es l'Estat espanyol. Això és el que es toca i el que es veu. Una mena de societat anònima a costa de la qual viuen molta gent i ell viu a costa dels pobles que l'integren. Una vaca grassa, de la qual es nodreixen el rei, els militars, l'alt personal eclesiàstic i tota mena d'altres paràsits. No existeix doncs Espanya sinó l'Estat espanyol, resum de totes les concupiscències, empar de totes les misèries, sostingut per les passions més vils que alimenta amb el diner robat al productor.

I l'estat te amb ell la força i és per la força que se sosté. Es un cas de violència i d'arbitrarietat. Sota la seva opressió i el seu regim d'abús es planyen els pobles que viuen a la península sota aquest mateix Estat, pateixen persecució els pensadors, els obrers, maltractats bàrbarament i tots els homes dignes per poc que estimin la seva dignitat i la llibertat humana.

La solució única del problema espanyol es doncs la destrucció de l'Estat, creació fantàstica i arbitrària que no obeeix a cap realitat i el ressorgiment i constitució de les nacionalitats que, encare que oprimides, tenen una ànima, unes característiques i una fesomia pròpia.

